

Parashat V'Zot HaBerachah **Looking towards Simchat Torah** **Rabbi Shai Finkelstein**

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לא עמוד א

יום טוב האחרון קורין כל הבכור מצות וחוקים ובכור, ומפטירין ויהי ככלות שלמה. למחר קורין וזאת הברכה ומפטירין ויעמד שלמה.

מלכים א פרק ח פסוק כב

ויעמד שלמה לפני מזבח יהוה נגד כל־קהל ישראל ויפרש כפיו השמים:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לב עמוד א

וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל, מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו. תנו רבנן: משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג.

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה ח

מפסיקין למועדות וליום הכפורים וקוראין בענין המועד לא בסדר שבת, ומשה תיקן להם לישראל שיהו קוראין בכל מועד ענינו, ושואלין ודורשין בענינו של יום בכל מועד ומועד, ומה הן קורין, בפסח בפרשת מועדות שבתורת כהנים, וכבר נהגו העם לקרות ביום ראשון משכו וקחו לכם ומפטירין בפסח גלגל.

תוספות מסכת מגילה דף לא עמוד א

למחר קרינן וזאת הברכה ומפטירין ויעמוד שלמה - ויש מקומות שנהגו להפטיר בויהי אחרי מות משה ושיבוש הוא שהרי הש"ס אין אומר כן ויש אומרים שרב האי גאון תקן לומר ויהי אחרי מות משה אבל אינן יודעין הסברא אמאי שנה סדר הש"ס.

ר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף יא עמוד א

למחר קורין וזאת הברכה. לפי שהוא סוף כל המועדות חותמין בברכת משה רבינו שבירך את ישראל:

ומפטירין ויעמוד שלמה לפני מזבח ה'. לפי שהוא תפלה שהתפלל על כל ישראל: נוסחא אחרינא ויהי אחרי מות. לפי שחתמנו בפטירתו של משה רבינו ע"ה מפטירין במה שצוה הקדוש ברוך הוא לאחר שנפטר ליהושע תלמידו:

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה יב

ביום טוב אחרון קורין ז כל הבכור ומפטירין ויהי ככלות שלמה, ולמחר קורין וזאת הברכה ומפטירין ויעמוד שלמה, ויש מי שמפטירין ויהי אחרי מות משה, ובשאר ימות החג קורין בקרבנות החג.

הגהות מיימוניות הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה יב

מה שמפטירין בשמחת תורה ויהי אחרי ובמגילה אמר דמפטירין ויהי ככלות משום דגאונים תקנו כן שהוא מעין הפרשה שקראו וימת משה ורשאים הגאונים לשנות כדאשכחן גבי תשעה באב דאמר והאידנא נהוג דמפטירין באסוף אסיפם וקוראין כי תוליד אף על גב דכולהו תנאי אמרי בענין אחר.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות לולב סימן תרסח סעיף ב

שחרית מוציאין שלשה ספרים, וקורין באחד מוזאת הברכה עד סוף התורה; ובשני, בראשית עד אשר ברא אלהים לעשות; ובשלישי, ביום השמיני עצרת, ומפטיר: ויהי אחרי מות משה.

במדבר פרק כט פסוק לה

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו:

רש"י במדבר פרק כט פסוק לה

עצרת תהיה לכם - עצורים בעשיית מלאכה. דבר אחר עצרת עצרו מלצאת, מלמד שטעון לינה. ומדרשו באגדה לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד שבעים אומות וכשבאין ללכת, אמר להם המקום בבקשה מכם עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם:

חזקוני במדבר פרק כט פסוק לה

לכך נקרא שמיני חג עצרת ומטעם זה כמו כן נקרא שבועות עצרת דכתיב ביה בשבועותיכם ומתרגמינן בעצרותיכון.

רבינו בחיי במדבר פרק כט פסוק לה

וע"ד הקבלה: "עצרת", זו כנסת ישראל, כי שם נעצר הכל, והוא לשון מלכות, כמו: (שמואל - א ט, יז) "זה יעצור בעמי", וכן: (שופטים יח, ז) "יורש עצר". ולכך יום שמיני רגל בפני עצמו, והוא האתרוג שהוא בפני עצמו ואינו נאגד עם הלולב, והוא החג של יום מתן תורה שקראוהו ז"ל "עצרת", הוא הלשון בעצמו שקראתו התורה ליום שמיני זה, ובו ביום שמענו דבריו מתוך האש.

ויקרא פרק כג פסוק לו

שבַּעַת יָמִים תִּקְרִיבוּ אִשָּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הוּא כָּל־מְלָאכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

ריקאנטי ויקרא פרק כג פסוק לו

והנה עצרת של פסח ועצרת של חג הסוכות הוא זכור ושמור, ובמתן תורה נתאחדו שניהם, זהו סוד [במדבר כח, כו] וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי' בשבועותיכם, שלו ושלכם מתאחדים כאחד, שנאמר [שיר השירים ג, יא] ביום חתונתו וביום שמחת לבו, זהו סוד ייחוד תפארת ומלכות, זהו מאמרם זכרונם לברכה [תענית כו ע"ב] ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן. והנה עצרת של פסח שהוא קודם מתן תורה הוא לשם עצרת של סוכות שהוא אחר מתן תורה הוא שלנו.

ספורנו ויקרא פרק כג פסוק לו

עצרת הוא. ענין העצירה הוא לא בלבד לשבות ממלאכת הדיוט אבל היא עם זה אזהרת עמידה איזה זמן במקומות הקדש לעבוד במקומות ההם את האל יתברך בתורה או בתפלה או בעבודה כענין ושם איש מעבדי שאל ביום ההוא נעצר לפני ה' (שמואל - א כא, ח) והוא אמרו קדשו צום קראו עצרה (יואל א, יד) ועל זה הדרך אמר יהוא קדשו עצרה לבעל (מלכים - ב י, כ). אמר אם כן שזה היום אחר חג הסוכות אשר בו שלמו כל שמחות הרגלים הוא קודש להיות יום עצרת שיעצרו במקומות הקודש ותהיה שמחתו שמחה של תורה ומעשים טובים כאמרו ישמח ישראל בעושיו (תהלי קמט, ד) וזה כענין ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב ויקדשם והשכים בבקר והעלה עולות מספר כלם כי אמר איוב אולי חטאו בני וכו' (איוב א, ה) וזה מפני השמחה הקודמת ובהיות שביום שביעי של פסח נעצרו ישראל עם משה יחדו לשורר לאל יתברך כאמרו אז ישיר משה ובני ישראל (שמות טו, א) קדש אותו היום להיות עצרת לה' אף על פי שלא היתה התשועה בתחלת היום וזה באר במשנה תורה באמרו וביום השביעי עצרת לה' אלהיך לא תעשה מלאכה (דברים טז, ח) ובהיות שהיה יום החמשים ליציאת מצרים יום מתן תורה אשר בו נעצרו ישראל יחדו לעבודת האל יתברך קראוהו רבותינו ז"ל עצרת. אמנם בתורה לא הוזכר אותו היום בזה השם כלל וזה מפני שקלקלו ישראל את המושג בעצירתם ויתנצלו את עדים מהר חורב (שמות לג, ו):

